

Drag Queen: Identity and Value to Personal and Social Development¹

Chotika Pattamaporn², Pitchayane Poonpol³, and Piyada Sombatwattana⁴

Received: May 27, 2022 Revised: June 6, 2022 Accepted: June 7, 2022

Abstract

Drag queen is a culture influenced by other countries which is one of the self-expressions through persons' personalities. The researcher focused on investigating definitions of Drag queen, the meaning of Drag queen towards people who dress in Drag queen, the process of value constitution, and the using of Drag queen to improve oneself. This study applied transcendental phenomenology to acquire knowledge by studying the experiences of the informants. The results revealed that Drag queen is a form of expression that allows actors to freely create roles and personalities which depends on the parts that are missing from the minds of the research participants, such as the reflection of one's self, standing up for themselves, sending some message to society, etc. Mentally influenced the informants and fulfilled the missing part. Drag queen also released the informants from bondages though the personality in which they developed to be an identity which came from experiences, interests, and inspirations that want to express to society with no gender limit.

Keywords: Drag queen, identity, phenomenology

¹ This paper submitted in partial fulfillment of Master's Thesis in Applied Behavioral Science Research, Behavioral Science Research Institute, Srinakharinwirot University. Supported by Behavioral Science Research Institute and This research and innovation activity is funded by National Research Council of Thailand (NRCT).

² Graduate Student, Master degree in Applied Behavioral Science Research, Behavioral Science Research Institute, Srinakharinwirot University. E-mail: fahcotika@outlook.com

³ Assistant professor at Behavioral Science Research Institute, Srinakharinwirot University

⁴ Assistant professor of independent academician

แดร์กควีน: อัตลักษณ์ และคุณค่า สู่การพัฒนาตนเองและสังคม¹

โชติกา ปัทมาภรณ์² พิษญาณี พูนพล³ และปิยดา สมบัติวัฒนา⁴

บทคัดย่อ

แดร์กควีน เป็นวัฒนธรรมที่ได้รับอิทธิพลมาจากต่างประเทศ เป็นรูปแบบหนึ่งของการแสดงออกซึ่งตัวตนผ่านบุคลิกที่ผู้แสดงสร้างขึ้นมา ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการนิยามความหมายของแดร์กควีน ความหมายของแดร์กควีนที่มีต่อตัวผู้ที่แต่งแดร์กควีน กระบวนการสร้างอัตลักษณ์ และใช้แดร์กควีนเพื่อพัฒนาตนเอง โดยเป็นการศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยาแบบอรรถวิสัย ซึ่งอาศัยการศึกษาจากประสบการณ์ของผู้ร่วมวิจัยเป็นหลัก จากการศึกษาพบว่าแดร์กควีนมีความหมายการแสดงออกรูปแบบหนึ่ง ที่อนุญาตให้ผู้แสดงได้สร้างสรรค์บทบาทและบุคลิกได้อย่างเสรีเพื่อตอบสนองบางอย่าง ซึ่งขึ้นอยู่กับพื้นที่ที่ขาดไปจากจิตใจของผู้ร่วมวิจัย เช่น การสะท้อนความเป็นตัวตนของตนเอง การแสดงจุดยืน ต้องการสื่อสารบางอย่างสู่สังคม เป็นต้น ผ่านบุคลิกที่ตนเองพัฒนาขึ้นมาเป็นอัตลักษณ์ของผู้แสดงเอง โดยสร้างขึ้นจากประสบการณ์ ความชื่นชอบ และแรงบันดาลใจโดยไม่จำกัดเพศ

คำสำคัญ: แดร์กควีน อัตลักษณ์ การศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยา

¹ บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของปริญญานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับทุนสนับสนุนจากสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ และได้รับทุนอุดหนุนการทำกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรมจาก สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ

² นิสิตปริญญาโท สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อีเมล: fahchotika@outlook.com

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

⁴ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นักวิชาการอิสระ

ที่มาและความสำคัญของปัญหาวิจัย

กลุ่มเพศหลากหลายมีบทบาทและพื้นที่ในสังคมไทยมานานกว่า 50 ปีมาแล้ว แต่ด้วยภาพจำในอดีตที่ถูกมองว่า คือ บุคคลที่มีความผิดปกติบางอย่าง (Songsamphan, 2008) ที่มีเพศวิถีไม่ตรงกับเพศสภาพที่มีมาแต่เกิด บุคคลเหล่านี้จึงไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม ดังนั้นจากการไม่เป็นที่ยอมรับและการถูกเหมารวมดังกล่าวทำให้กลุ่มเพศหลากหลายเริ่มสร้างพื้นที่ให้แก่ตนเอง ทั้งทางบวกและทางลบ กล่าวคือ บางคนแสดงออกด้วยการสร้างคุณค่าให้ตนเองผ่านการพัฒนาศักยภาพของตน ได้แก่ การฝึกเป็นช่างแต่งหน้า ช่างทำผม ออกแบบตัดเย็บเสื้อผ้า หรือทักษะที่เกี่ยวข้องกับความสวยงาม ซึ่งเกิดจากภาพจำของความเป็นเพศหญิง ส่วนการแสดงออกทางลบซึ่งมักพบเห็นได้จากสื่อต่าง ๆ ได้แก่ การใช้เสียงดัง ชอบประชดประชัน ปากจัด หรือไม่ก็แสดงออกความต้องการทางเพศชัดเจนและโจ่งแจ้ง (Prichapanyakun, 2020) แม้ว่าจะได้รับการยอมรับหรือไม่ก็ตาม หลายคนในสังคมกล่าวว่าสังคมไทยเป็นสังคมที่เปิดกว้างทางเพศอย่างมาก แต่อันที่จริงแล้วสังคมไทยไม่ได้เปิดกว้างจริง ๆ แต่ยังมีเงื่อนไข (Chetpayark, 2018) กล่าวคือ สังคมไทยยอมรับการมีอยู่ของกลุ่มเพศหลากหลายที่มีความค่อนข้างไปทางชาย-หญิงมากกว่า ส่วนในเรื่องของความสามารถและทักษะต่าง ๆ ถือเป็นเรื่องรอง

คริสต์ศักราช 2018 ทางช่อง LINE TV ปรากฏรายการ Reality Show รายการหนึ่ง ชื่อว่า RuPaul's Drag Race Thailand รายการดังกล่าว มีเป็นรายการที่ผู้เข้าร่วม การแข่งขันใช้ทักษะของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นการแสดง การเต้น การออกแบบเสื้อผ้า การตัดเย็บ การแต่งหน้าทำผม มาประชันฝีมือกันตามโจทย์ที่ทางรายการกำหนดให้ในแต่ละสัปดาห์ โดยผู้เข้าร่วมการแข่งขันเรียกตนเองว่า Drag Queen (แดร์กควีน) ซึ่งภาพของแดร์กควีนที่ถูกส่งผ่านรายการดังกล่าวนี้เป็นภาพที่สื่อถึงความเร็ด สวย ฉลาด และทรงพลัง ทำให้กลุ่มแดร์กควีนกลายเป็นที่รู้จักมากขึ้น และหนีไม่พ้นการถูกนำไปเปรียบเทียบกับประสบการณ์กับกลุ่มเพศหลากหลายอื่น ๆ พร้อมทั้งข้อสังเกตว่าแดร์กควีนคืออะไร แดร์กควีนมีความแตกต่างจากการแต่งหญิงอย่างไร ผู้วิจัยได้ทำการค้นคว้างานวิจัย อ่านบทสัมภาษณ์แดร์กควีน เกี่ยวกับกลุ่มแดร์กควีนดังกล่าว พบว่า ในวงวิชาการไทยนั้นไม่พบงานวิจัย หรืองานที่ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวข้องกับแดร์กควีนในสังคมไทย รวมถึงไม่พบการให้นิยามความหมายที่ชัดเจนเกี่ยวข้องกับแดร์กควีนในสังคมไทย การทำความเข้าใจแดร์กควีนเพียงผิวเผินอาจก่อให้เกิดความเข้าใจผิดเกี่ยวกับกลุ่มแดร์กควีนได้ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการศึกษาวิจัยเกี่ยวข้องกับกลุ่มแดร์กควีน เพื่อสร้างความเข้าใจในสังคมเกี่ยวกับความหมายและเงื่อนไขการแสดงออกของแดร์กควีน เนื่องจากความเข้าใจที่ผิดพลาดอาจนำไปสู่การไม่ยอมรับและดาวน์ดัตสัน ซึ่งผู้วิจัยหวังอย่างยิ่งว่างานวิจัยชิ้นนี้จะเป็นประโยชน์ต่อนักวิจัย นักศึกษา ประชาชนทั่วไปที่ต้องการทำความเข้าใจกลุ่มแดร์กควีน

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความต้องการที่จะเติมเต็มช่องว่างทางความรู้การศึกษากลุ่มแดร์กควีน ว่าแดร์กควีนมีการให้ความหมายของตนเองอย่างไรจากประสบการณ์การแต่งแดร์กควีน และประสบการณ์การแต่งแดร์กควีนมีความหมายต่อตัวผู้แต่งแดร์กควีนอย่างไร นอกจากนี้ยังสนใจอีกว่า แดร์กควีนมีกระบวนการสร้างอัตลักษณ์ในการแต่งแดร์กควีน ของตนเองอย่างไร และมีปัจจัยเงื่อนไขใดบ้างที่ส่งผลต่อการตัดสินใจแต่งแดร์กควีน โดยเพื่อ

สร้างความเข้าใจที่ตรงกันทั้งในกลุ่มแดร็กควีน สังคมและผู้สนใจ ผู้วิจัยได้นำมุมมองทางพฤติกรรมศาสตร์มาใช้ในการอธิบาย และทำความเข้าใจความหมายของการเป็นแดร็กควีน แก่นประสบการณ์และกระบวนการสร้างอัตลักษณ์

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อทำความเข้าใจความหมายของแดร็กควีน และความหมายของการเป็นแดร็กควีนของผู้ที่มีประสบการณ์เป็นแดร็กควีน
- 2) เพื่อทำความเข้าใจกระบวนการสร้างอัตลักษณ์ของแดร็กควีน และเงื่อนไขการตัดสินใจแต่งแดร็กควีน

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับแดร็กควีน (Drag queen) และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อทำความเข้าใจความหมายลักษณะ และที่มาที่ไปของแดร็กควีน ประกอบกับศึกษาแดร็กควีนที่อยู่ในต่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดตัวตน พื้นที่ทางสังคม อิทธิพลและประสบการณ์ทางที่มีต่อการกำหนดตัวตนของแดร็กควีน จากวัฒนธรรมและสถาบันทางสังคม ซึ่งมีอิทธิพลอย่างมากในการกำหนดนิยามของตนเองในกลุ่มแดร็กควีน ได้แก่ การเป็นที่ยอมรับ การถูกจัดลำดับในสังคม ไม่ถูกตัดสินจากสังคม รวมไปถึงการถูกผลักให้เป็นชนชายขอบของสังคม (Levitt et al., 2018)

แนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์ (Identity) ของ มิเชล ฟูโกต์ (Michel Foucault) ที่มุ่งรื้อถอนวาทกรรมความคิด ทฤษฎีที่อ้างตนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งนิยามว่าเป็นประโยชน์ต่อมนุษยชาติ โดยมองว่าความรู้ที่เกิดขึ้นในยุคสมัยใหม่นั้นถูกสร้างมาพร้อมกับเงื่อนไขบางอย่างที่ถูกปกปิดไว้ ซึ่งคอยปิดกั้นความรู้และความจริงอื่น ๆ ซึ่งเป็นการกดขี่ บังคับ ละเอียด หลงลืม เช่น จิตใต้สำนึกของร่างกาย ชนกลุ่มน้อย สตรี เกย์ ฯลฯ (Bunmi, 2009) และอธิบายเกี่ยวกับอัตลักษณ์ไว้ว่า บุคคลจะรับรู้อัตลักษณ์ของตนเองได้จากการสำนึกในตนเองและการมีปฏิสัมพันธ์เชิงอำนาจกับผู้อื่น ซึ่งอำนาจเป็นสิ่งที่ไม่มีตัวตน และแทรกอยู่ในทุก ๆ อนุความสัมพันธ์ของคนในสังคม ไม่ใช่เพียงแค่อำนาจจากรัฐหรือสถาบันทางสังคมเท่านั้น หากแต่ยังเป็นอำนาจที่เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอีกด้วย ยังไม่เพียงเท่านั้น ฟูโกต์เปรียบเทียบตัวตนของคนส่วนใหญ่ในสังคมสมัยใหม่ เป็นตัวร่างกายที่อยู่ภายใต้การบงการ (Docile body) ร่างกายอาจถูกควบคุมได้อย่างไม่รู้ตัว ซึ่งเกิดจากการยอมรับความจริงของวาทกรรม และยอมให้วาทกรรมนั้นมาครอบงำร่างกายและจิตใจของตนเอง (Embodiment) เช่น ผู้หญิงที่ตกอยู่ภายใต้วาทกรรมของความงามและความผอม หุ่นดี จึงยอมเจ็บตัวเพื่อความงามนั้น เช่น การศัลยกรรมความงาม หรือการยอมเสียเงินจำนวนมากเพื่อซื้อเครื่องสำอางมาแต่งแต้มตนเองให้สวยเหมือนอย่างที่ตั้งใจกำหนด (Ganjanapan, 2019)

นอกจากนี้ ฟูโกต์ได้เน้นไปที่ความเป็นปัจเจกชนก้าวหน้า (Progressive individualism) เป็นการเชื่อมโยงปัจเจกเข้ากับสังคม ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าปัจเจกมิได้สนใจเพียงประโยชน์ของตนเองเท่านั้น ในการเป็นนายตัวเอง

ปัจเจกจะต้องเคารพความเป็นตัวเองทั้งของตนเองและผู้อื่นด้วย และไม่ถูกควบคุมโดยโลก ซึ่งต้องมีคุณสมบัติดังนี้ คือ การเป็นนายตัวเอง มีความคิดอย่างสร้างสรรค์ คิดอย่างวิพากษ์วิจารณ์ และรู้จักการทบทวนและวิพากษ์วิจารณ์ตนเองเสมอ (Ganjanapan 2019)

แนวคิดเกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง ของ Coopersmith โดยอธิบายเกี่ยวกับการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองนั้น เกิดมาจากการที่บุคคลมีการเคารพ ยอมรับ และให้เกียรติตนเอง ซึ่งสิ่งเหล่านี้มาจากการที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลรอบ ๆ ตัว (Stanley, 1981) ผู้ที่มีการตระหนักถึงคุณค่าในตนเองสูงนั้น มีการรับรู้ตัวตนที่สอดคล้องกับความเป็นจริง รับรู้ความสามารถของตนเอง ใจกว้าง มองโลกในแง่ดี มีความกระตือรือร้นที่จะประกอบกิจกรรม เชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง มีอารมณ์ที่มั่นคงไม่หวั่นไหวต่อคำวิพากษ์วิจารณ์จากสังคม รวมถึงสัมพันธภาพที่ดีต่อผู้อื่น ในทางกลับกันบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ มักใช้ “กลไกการป้องกันตนเอง” (Defense mechanism) คือ กระบวนการหลบหลีกความเครียดและความวิตกกังวลของมนุษย์ เพื่อปกปิดสิ่งที่อยู่ลึกในจิตใจ เช่น การเก็บกด (Repression) การเลียนแบบ (Identification) การทดแทน (Displacement) การโทษผู้อื่น (Projection) เป็นต้น (Kaeokangwan, 2018) เพื่อศึกษาเกี่ยวกับความหมายของประสบการณ์การแต่งแดร็กควีนที่มีต่อตัวผู้แต่งแดร็กควีน ซึ่งจะช่วยให้ผู้วิจัยสามารถอธิบายคุณค่าที่เกิดขึ้นต่อตัวผู้ให้ข้อมูล โดยคุณค่านั้นมีส่วนช่วยในการพัฒนาความสามารถในการแต่งแดร็กควีน และสามารถในการสมดุลระหว่างตนเองและสังคมได้

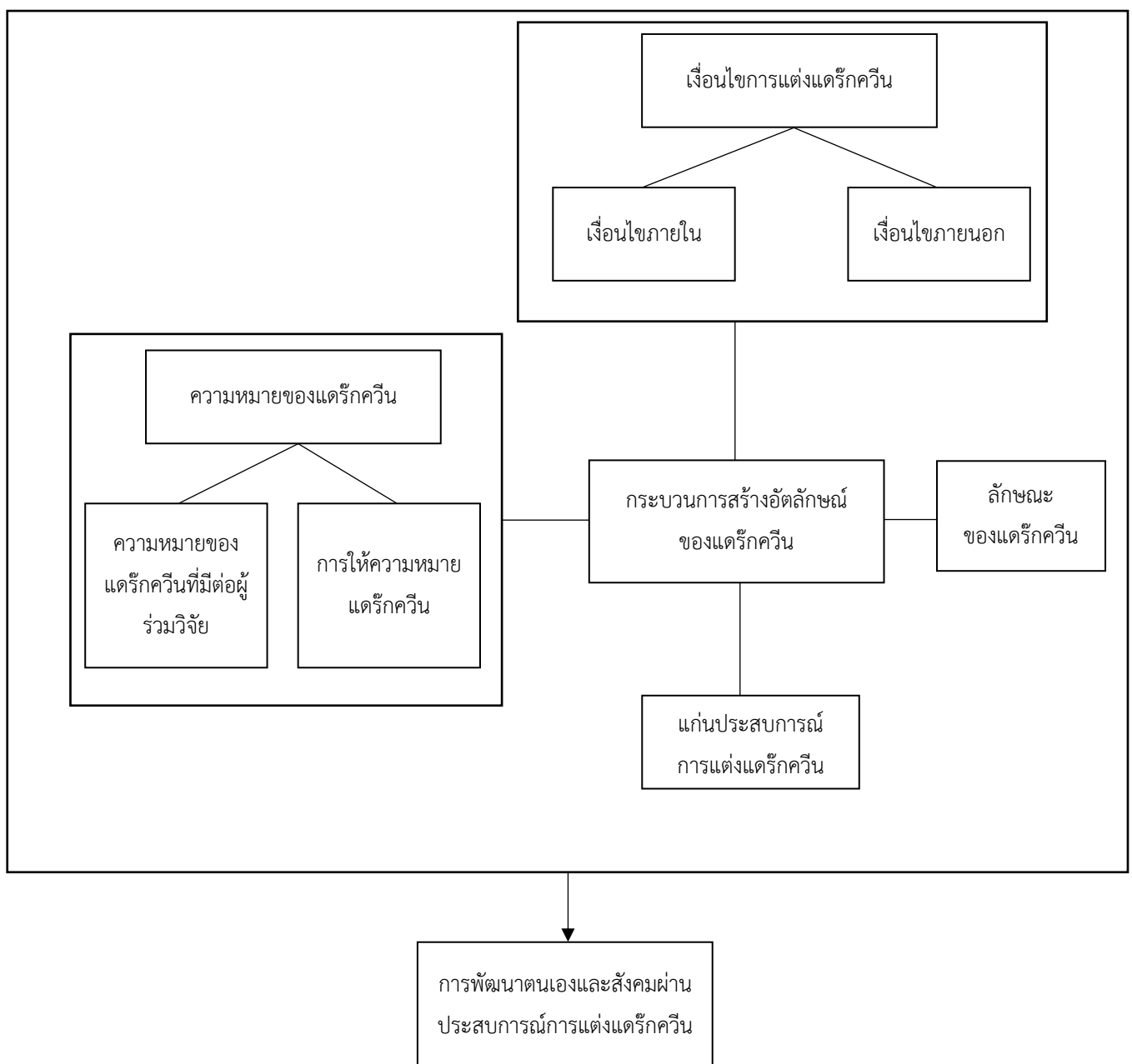
ทฤษฎีปัญญาสังคม (Social learning theory) ของ Albert Bandura มีแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการเรียนรู้ของมนุษย์ว่า การเรียนรู้ของมนุษย์จากประสบการณ์ตรง (Direct experience) นั้นไม่เพียงพอ ดังนั้น การเรียนรู้จะกว้างขวางขึ้นได้ต้องมีการเรียนรู้ด้วยการสังเกต (Observational learning) เข้ามาเพิ่มเติม ซึ่งจะทำให้มนุษย์เข้าใจสิ่งต่าง ๆ ได้ชัดเจนและลึกซึ้งมากขึ้น (Naruphatthra, 1994) อีกทั้ง Bandura เห็นว่าสภาพแวดล้อมมีอิทธิพลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพ โดยกล่าวว่าพฤติกรรมกับสิ่งแวดล้อมไม่สามารถแยกจากกันได้ (Siriwanbut, 2010) เพื่อเข้าใจกระบวนการการสร้างอัตลักษณ์ของแดร็กควีนตั้งแต่การเปิดประสบการณ์ทำความเข้าใจแดร็กควีน การเรียนรู้และทำความเข้าใจแดร็กควีน การค้นหาอัตลักษณ์ และการค้นพบอัตลักษณ์ในการแต่งแดร็กควีนของตนเอง

แนวคิดเกี่ยวกับบุคลิกภาพ ซึ่งบุคลิกภาพที่ได้รับอิทธิพลจากสภาพแวดล้อม (Environment) เป็นทุกสิ่งทุกอย่างที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับตัวบุคคล ทั้งที่สิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต เป็นรูปธรรมและนามธรรม ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดู ที่อยู่อาศัย ธรรมเนียมวัฒนธรรม สถาบันทางสังคม การศึกษา ฯลฯ สภาพแวดล้อมเป็นสิ่งที่สำคัญมากในการหล่อหลอมบุคลิกภาพของบุคคล การที่เด็กเกิดมาในครอบครัวที่พร้อมมอบความรักความอบอุ่น มีที่อยู่อาศัยที่ปลอดภัย มีอาหารการกินที่อุดมสมบูรณ์ มีผลต่อการพัฒนาการทางสติปัญญาและอารมณ์ของเด็ก ซึ่งเป็นรากฐานของการมีบุคลิกภาพที่ดีได้และสิ่งสำคัญที่มีผลต่อการหล่อหลอมบุคลิกภาพจากอิทธิพลของสภาพแวดล้อมคือประสบการณ์ (Silverman, 1996)

แนวคิดทฤษฎีควีร์ (Queer theory) โดยแนวคิดดังกล่าวได้ท้าทายอคติ แนวคิดสองขั้ว และการเลือกปฏิบัติที่สังคมส่วนกลางกระทำต่อตนโดยการนำเอาคำดังกล่าวมาใช้เรียกขานกลุ่มของตน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงพลังในการต่อต้านทางวัฒนธรรมด้วยการใช้คำศัพท์คำเดียวกันนั้น เปลี่ยนแปลงความหมายชุดเดิมและสร้างความหมายในทางตรงกันข้ามเข้าไปในคำศัพท์ดังกล่าวจนนำมาสู่กระบวนการสร้างความหมายเชิงขัดแย้ง การใช้คำว่าควีร์ ในปัจจุบัน จึงสะท้อนให้เห็นมากไปกว่าแค่อัตลักษณ์ทางสังคมเพียงลำพังแต่ยังรวมถึงอุดมการณ์และการเมืองเรื่องเพศวิถีด้วย (Sinsomboonthong, 2017)

ภาพประกอบ 1

กรอบแนวคิดการวิจัย



วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษานี้ใช้การศึกษาเชิงคุณภาพในรูปแบบการศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยา (Phenomenological study) แบบอูตรวิสัย (Transcendental phenomenology) เป็นแนวทางในการศึกษา โดยผู้วิจัยมีผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 9 คน ในการทำหน้าที่ถ่ายทอดประสบการณ์การแต่งแดร์กควีน เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth interview) รวมถึงการใช้การสังเกต และตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) โดยการสะท้อนข้อมูลกลับไปยังผู้ให้ข้อมูล (Member checking)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบของการศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยาแบบอูตรวิสัย ของมูสทากัส (Moustakas, 1994) ซึ่งมีกระบวนการวิเคราะห์ 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขจัดความอคติหรือความคิดล่วงหน้า (Epoche) การลดทอนปรากฏการณ์ (Phenomenological reduction) การจินตนาการที่แตกต่าง (Imaginative variation) และการสังเคราะห์ (Synthesis)

จริยธรรมในการวิจัย

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลหลังจากได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยมีหมายเลขข้อเสนอการวิจัย SWUEC-G-336/2563E โดยมีความสอดคล้องกับหลักจริยธรรมสากล ตลอดจนกฎหมาย ข้อบังคับและข้อกำหนดภายในประเทศ เมื่อเดือนธันวาคม 2563

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยใช้วิธีวิทยาเชิงปรากฏการณ์วิทยา (Phenomenological study) แบบอูตรวิสัย (Transcendental phenomenology) โดยทำการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลที่มีประสบการณ์แต่งแดร์กควีนโดยตรง เพื่อทำความเข้าใจประสบการณ์ชีวิตก่อน และขณะแต่งแดร์กควีน ค้นหาแก่นประสบการณ์ของการแต่งแดร์กควีน ทำความเข้าใจกระบวนการสร้างอัตลักษณ์และลักษณะของการแต่งแดร์กควีน ศึกษาปัจจัยเงื่อนไขที่นำไปสู่การตัดสินใจแต่งแดร์กควีน และศึกษาคุณค่าที่เกิดจากการแสดงอัตลักษณ์ของแดร์กควีน โดยวิจัยได้เก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth interview) ร่วมกับการสังเกต กับผู้ที่มีประสบการณ์แต่งแดร์กควีนโดยตรง จำนวน 9 คน จากการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) ตามคุณสมบัติที่กำหนด (Inclusion criteria)

ผลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้แบ่งผลการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ส่วนได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้ข้อมูล เป็นส่วนที่สรุปเกี่ยวกับประสบการณ์ชีวิตก่อนหน้าที่จะมาเริ่มแต่งแดร์กควีน ซึ่งประกอบด้วยประสบการณ์วัยเด็ก การยอมรับและเลี้ยงดูจากครอบครัว ซึ่งมีทั้งกลุ่มที่ครอบครัวยอมรับสนับสนุนตั้งแต่วัยเด็ก และกลุ่มที่ครอบครัวยอมรับในภายหลัง ในส่วนของการศึกษาส่วนใหญ่สำเร็จ

การศึกษาเกี่ยวกับศิลปกรรมศาสตร์ ออกแบบแฟชั่น และการละคร นอกจากนี้ผู้ร่วมวิจัยส่วนใหญ่รู้จักแดร์กควีนจากรายการเรียลโชว์ RuPaul's Drag Race จากนั้นจึงต่อยอดสนใจศึกษาหาความรู้ และเริ่มแต่งแดร์กควีน เพื่อใช้ทำความเข้าใจประสบการณ์ก่อนหน้าที่มีอิทธิพลต่อการสร้างอัตลักษณ์แดร์กของผู้ให้ข้อมูล

ส่วนที่ 2 ความหมายและลักษณะของแดร์กควีน ซึ่งพบว่าแดร์กควีนเป็นวัฒนธรรมที่มีความลื่นไหลและเปลี่ยนแปลงได้ตามยุคสมัย โดยในปัจจุบันแดร์กควีนมีการผสมรวมเข้ากับงานที่เกี่ยวข้องกับศิลปะ การแสดง และแฟชั่น ทำให้ลักษณะของแดร์กควีนในปัจจุบันมีความเป็นนามธรรมและยืดหยุ่นในการแสดงออกมากขึ้น นอกจากนี้การแต่งแดร์กควีนยังมีความหมายต่อตัวผู้ให้ข้อมูล เช่น การรักตัวเอง การเติมเต็มจินตนาการ การได้ผ่อนคลายตนเองจากความเครียด เป็นต้น

ส่วนที่ 3 กระบวนการสร้างอัตลักษณ์ โดยในการค้นพบอัตลักษณ์ของผู้ให้ข้อมูลนั้นได้ผ่านการเปิดประสบการณ์ การเรียนรู้ทำความเข้าใจ การค้นหาอัตลักษณ์ด้วยตัวเอง และนำไปสู่การค้นพบอัตลักษณ์ของตนในที่สุด ซึ่งประกอบไปด้วยเงื่อนไขภายในตัวของผู้ให้ข้อมูล เช่น การยอมรับตัวเอง ความคิดสร้างสรรค์ ความเชื่อ และการสร้างบุคลิกแดร์กของตนเองอันมาจากการสนิยมและประสบการณ์ก่อนเริ่มแต่งแดร์กควีน เป็นต้น และเงื่อนไขภายนอกของผู้ให้ข้อมูล เช่น การเลี้ยงดูจากครอบครัว ประสบการณ์วัยเด็ก ทุนทรัพย์ และเทคนิคการปรับเปลี่ยนร่างกาย เป็นต้น โดยทั้งหมดรวมกันนำไปสู่แก่นประสบการณ์ของการแต่งแดร์กควีนของผู้ให้ข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยพบว่าแก่นประสบการณ์ที่ทุกคนมีร่วมกัน คือ ระดับความพึงพอใจที่ตนเองมีต่อตนเอง ซึ่งสะท้อนผ่านอัตลักษณ์แดร์กที่ผู้ให้ข้อมูลสร้างขึ้นมาจากความพึงพอใจในแบบที่ตนเองอยากเป็น

อภิปรายผล

ผลการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยขอเสนอเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่หนึ่ง ความหมายของแดร์กควีน และความหมายของแดร์กควีนที่มีต่อผู้แต่งแดร์กควีน และส่วนที่สอง กระบวนการสร้างอัตลักษณ์และแก่นประสบการณ์ของการแต่งแดร์กควีน

ส่วนที่หนึ่ง ความหมายของแดร์กควีน และความหมายของแดร์กควีนที่มีต่อผู้แต่งแดร์กควีน

ความหมายและลักษณะของแดร์กควีน

แดร์กควีน เป็นวัฒนธรรมที่มีความลื่นไหลไปตามยุคสมัย โดยในอดีตนั้นแดร์กควีนเป็นการแสดงสลับเพศ โดยนักแสดงชายแต่งกายและแสดงบทบาทของนักแสดงหญิง ซึ่งเมื่อวันเวลาผ่านไปความหมายของแดร์กควีนถูกตีความใหม่ ให้มีความเป็นศิลปะและนามธรรมเพิ่มขึ้น เพื่อขยายขอบเขตของการแต่งแดร์กควีนให้มีความหลากหลายและแปลกใหม่ แต่ยังคงความเป็นการแสดงที่สวมบทบาทอยู่ ซึ่งสอดคล้องกับการอธิบายนิยามความหมายของแดร์กควีน ตามที่บทสัมภาษณ์ของผู้ที่แต่งแดร์กควีน ทั้งจาก Khunnawisetphong (2018) และ Chanthawan (2019) อธิบายความหมายของแดร์กควีน ว่าปัจจุบันการแต่งแดร์กควีน เป็นศิลปะอย่างหนึ่ง ที่ใช้องค์ความรู้ทางด้านศิลปะในการสร้างสรรค์แดร์กควีนของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นการแต่งหน้า การแสดง การเต้น และการออกแบบชุด นอกจากนี้การแสดงแดร์กควีนและการแต่งแดร์กควีนนั้นมีอิสระ ไม่มีกรอบหรือกฎเกณฑ์ ฉะนั้น

แล้วผู้แต่งแดร็กควีนสามารถแต่งเป็นอะไรก็ได้ โดยไม่จำเป็นต้องแต่งกายสลับเพศจากชายเป็นหญิง ไม่จำเป็นต้องแต่งเพื่อความตลกหรือบันเทิงเพียงเท่านั้น

ประเด็นของลักษณะ เพศของผู้แต่งแดร็กควีน และวิธีการนำเสนอแดร็กควีนมีความสอดคล้องกันของการนิยามความหมาย กล่าวคือ ลักษณะ เพศของผู้แต่งแดร็กควีน และวิธีการนำเสนอของแดร็กควีนที่ผู้ให้ข้อมูลนั้นมีความยืดหยุ่นอย่างมาก โดยผู้แต่งแดร็กควีนจะมีอัตลักษณ์ของตนเอง แล้วใช้อัตลักษณ์นั้นแสดงออกในรูปแบบต่าง ๆ ไม่มีข้อจำกัดของอัตลักษณ์ว่าจะต้องเป็นอย่างไร ไม่มีความเกี่ยวข้องกับเพศ และถูกแยกออกจากเพศอย่างสิ้นเชิง เป็นวัฒนธรรมหนึ่งซึ่งใครจะเข้ามาแต่งแดร็กควีนก็ได้ ไม่จำเป็นต้องเป็นเกย์ หรือกะเทย ทุกคนสามารถเข้ามาแต่งแดร็กควีนได้ และผู้แต่งใช้วิธีการนำเสนอแบบใดก็ได้ที่ตนถนัด ลักษณะการแสดงของแดร็กควีนโชว์นั้นจะเน้นที่ความโดดเด่นและเป็นตัวของตัวเองของนักแสดงแต่ละคน

ความหมายของแดร็กควีนที่มีต่อผู้แต่งแดร็กควีน

การแต่งแดร็กควีนมีความหมายในแง่ของอารมณ์ ความรู้สึก จากการได้ออกมาแต่งแดร็กควีน ก็สามารถสร้างความสุขให้แก่ผู้แต่งแดร็กควีนได้ โดยความสุขนี้มีทั้งความผ่อนคลาย เติมเต็มจินตนาการ เติมเต็มส่วนที่ขาดหายไปในชีวิต ความสุขที่ได้ออกมาเป็นตัวเองที่ได้หลีกเลี่ยงความวุ่นวายของชีวิตประจำวันมาเจอกับช่วงเวลาที่ทำให้ตนเองได้พักและคลายความเครียด นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลยังอุปมาการแต่งแดร็กควีน การเผยอัตลักษณ์ของตนเองเป็นดังซุเปอร์ฮีโร่ ที่มีพลังวิเศษ โดยแดร็กควีนได้เปิดโอกาสให้ผู้ให้ข้อมูลได้ทำและเป็นในสิ่งที่ผู้ให้ข้อมูลอยากทำ และอยากเป็น ทำให้ผู้ให้ข้อมูลมีความกล้าหาญ ซึ่งความกล้าหาญดังกล่าวมิใช่เพียงแต่กล้าที่จะเป็นตัวเองเท่านั้น หากแต่ยังทำให้ผู้ให้ข้อมูลกล้าที่จะเผชิญกับการถูกตัดสินจากสังคม และมีวิธีรับมือจัดการที่เหมาะสมอีกด้วย สอดคล้องกับการมองเห็นคุณค่าในตัวเองตามแนวคิดของ Coopersmith อธิบายว่าเมื่อปัจเจกมีการเคารพยอมรับ และให้เกียรติตนเองจากการกระทำของสังคม ปัจเจกก็จะตระหนักถึงคุณค่าของตนเอง (Stanley, 1981) ซึ่งการมองเห็นคุณค่าของตนเองสูงหรือต่ำขึ้นอยู่กับกระทำของสังคม ในที่นี้จากข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้ข้อมูลพบว่าผู้ให้ข้อมูลหลายคนเริ่มเปลี่ยนแปลงแนวคิดที่มีต่อตนเองเมื่อสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป เช่น การย้ายภูมิลำเนา การเข้ารับการศึกษา การประกอบอาชีพ เป็นต้น ส่งผลให้การมองเห็นคุณค่าของตนเองนั้นเปลี่ยนแปลงไปด้วย ยิ่งไปกว่านั้นการมีปฏิสัมพันธ์กันในกลุ่มของแดร็กควีนที่ยอมรับความแตกต่างหลากหลาย ยิ่งทำให้การมองเห็นคุณค่าของตนเองมีมากขึ้นด้วย นอกจากนี้ Coopersmith ยังอธิบายเกี่ยวกับลักษณะของผู้ที่เห็นคุณค่าในตัวเองสูงไว้ว่า เป็นผู้ที่มีการรับรู้เกี่ยวกับตนเองสอดคล้องกับความเป็นจริง รับรู้ความสามารถของตนเอง ใจกว้าง มองโลกในแง่ดี มีอารมณ์มั่นคงไม่หวั่นไหวต่อคำวิพากษ์วิจารณ์จากสังคม และมีสัมพันธภาพที่ดีต่อผู้อื่น ซึ่งทั้งหมดนี้สอดคล้องกับสิ่งที่ผู้ให้ข้อมูลเป็นหลังจากที่ได้มีประสบการณ์แต่งแดร็กควีน โดยผู้ให้ข้อมูลยอมรับสิ่งที่ตัวเองเป็น สิ่งที่ตัวเองชอบ หรืออุปนิสัยส่วนตัวของตนเอง ค้นพบศักยภาพที่ซ่อนอยู่ภายในตน มีความใจกว้างต่อตนเองและผู้อื่น ไม่หวั่นไหวต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ในแง่ลบ โดยผู้ให้ข้อมูลสามารถจัดการกับอารมณ์ความรู้สึกของตนเองและเลือกรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์ที่สามารถนำมาต่อยอดพัฒนาตนเองได้ และสามารถตัดทิ้งคำวิพากษ์วิจารณ์ที่บั่นทอนความรู้สึกของตนเองได้ และผู้ให้ข้อมูลล้วนมีสัมพันธภาพที่ดีต่อผู้อื่นด้วย

ส่วนที่สอง กระบวนการสร้างอัตลักษณ์และแก่นประสบการณ์ของการแต่งแดร์คควีน

กระบวนการสร้างอัตลักษณ์

ประสบการณ์เริ่มต้น: เปิดประสบการณ์แดร์คควีน

ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่แล้วรู้จักแดร์คควีนจากสถาบันสื่อสารมวลชนเป็นหลัก ไม่ว่าจะเป็นรายการเรียลลิตี้ ที่ชื่อว่า RuPaul's Drag Race ภาพยนตร์เรื่อง The Adventures of Priscilla, Queen of the Desert นอกจากนี้ยังรู้จักแดร์คควีนโดยได้รับการแนะนำจากเพื่อน กิจกรรมมหาวิทยาลัย และรายการแข่งขัน ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นที่ยังไม่กระจ่างชัดสำหรับการทำความเข้าใจแดร์คควีน เนื่องจากภาพที่ผู้ให้ข้อมูลเห็นและเข้าใจในตอนแรก เป็นภาพของสาวประเภทสองและกะเทย ที่ลุกขึ้นมาแต่งหน้า แต่งกายด้วยชุดแบบต่าง ๆ เท่านั้น

การทำความเข้าใจแดร์คควีน

แดร์คควีน เป็นวัฒนธรรมใหม่ที่เกิดขึ้น ยังไม่มีตำรา หรือวิชาเปิดสอนฉะนั้นแล้วการทำความเข้าใจวัฒนธรรมแดร์คควีนผู้ให้ข้อมูลจะศึกษาและทำความเข้าใจทั้งจากแดร์คควีนที่มีประสบการณ์อยู่ก่อนแล้ว และการศึกษาด้วยตนเอง ซึ่งการศึกษาด้วยตนเองเป็นส่วนของการตกตะกอนความเข้าใจจากการที่ตนได้สืบค้นจากอินเทอร์เน็ตในเว็บไซต์ของต่างประเทศเป็นหลัก ทำให้ตนตกตะกอนความเข้าใจด้วยตัวเอง เมื่อเข้าใจว่าแดร์คควีนคืออะไรแล้ว ก็เป็นการตัดสินใจด้วยตัวเองว่าจะแต่งหรือไม่ หรือทดลองแต่งไปก่อนเพื่อพิจารณาภายหลังว่าใช้สิ่งที่ตนต้องการหรือไม่

การค้นหาลักษณะของตนเอง

ผู้ให้ข้อมูลบางส่วนรู้ว่าตนเองชอบอะไร เช่น ชอบสีชมพู ชอบสีดำ ชอบผสมสีน้ำตาล หรือชอบการทำการแสดง เป็นต้น และเริ่มต้นจากสิ่งที่ตนเองชอบ แต่หลายครั้งที่สิ่งที่ตนเองชอบนั้นไม่ได้เหมาะสมกับตนเอง เช่น ตนเองมีนักแสดงแดร์คควีน และรูปแบบการแต่งหน้าที่ชื่นชอบอยู่แล้ว จึงลองแต่งดูตามอย่างที่ชอบ แล้วพบว่าสิ่งที่ชอบไม่เหมาะสมกับตนเอง เป็นต้น กรณีดังกล่าวนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการแต่งแดร์คควีนให้เหมาะสมกับตนเอง กล่าวได้ว่าเหล่าผู้ให้ข้อมูลได้มีการลองผิดลองถูกมามากมาย นอกจากนี้ไม่เฉพาะแต่เพียงรูปแบบการแต่งกายเท่านั้น หากแต่ยังรวมถึงรูปแบบการแสดงออกด้วย

ค้นพบอัตลักษณ์ของตนเอง: ตัวตนของตนเองกับการแต่งแดร์คควีน

การค้นพบอัตลักษณ์ตนเอง เป็นผลลัพธ์ที่เกิดจากการค้นหาลักษณะของตนเอง จนทำให้ตัวของผู้ให้ข้อมูลพบรูปแบบการแต่งและการแสดงออกของแดร์คควีนที่เหมาะสมกับตนเอง และไม่ได้แปรเปลี่ยนไป เมื่อสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลง

ซึ่งขั้นตอนทั้งหมดที่กล่าวมานั้น สอดคล้องกับแนวคิดอัตลักษณ์ที่ Fuangfusakun (2003) ได้อธิบายเกี่ยวกับมิติของอัตลักษณ์ ว่าอัตลักษณ์ (Identity) คือสิ่งที่อยู่ตรงกลางระหว่าง Subjective และ Individual โดย Subjective หมายถึงตัวของปัจเจกที่ถูกครอบงำด้วยความรู้สึกนึกคิดของตนเอง ในที่นี้ก็คือการรู้ตนเองว่าตนชอบอะไร อยากเป็นอะไร ส่วน Individual นั้นเป็นภาพของตนเองที่สร้างขึ้นจากบริบทของสังคม ซึ่งหมายถึงภาพของตนเองที่ถูกสังคมตัดสิน และอยากให้เป็น เช่น สังคมกำหนดว่าหากปัจเจกไม่ต้องการเป็นชาย ก็ต้องเป็นหญิง โดยมีรูปร่างเล็ก มีทรวดทรง มีหน้าอก มีสะโพก ผอมยาว เป็นต้น การเกิดเป็นอัตลักษณ์ ซึ่งเป็นขั้นสุดท้ายของ

กระบวนการสร้างอัตลักษณ์นั้น สะท้อนให้เห็นการสมดุลระหว่าง Subjective และ Individual ของผู้ให้ข้อมูลที่ได้ผสมผสาน ความเป็นตัวเอง และความคาดหวังของสังคมจนก่อเกิดเป็นอัตลักษณ์ ซึ่งสะท้อนออกมาเป็น Personality หรือบุคลิกที่แสดงออก เราจะพบได้จากลักษณะการแต่งแดร็กควีน ที่มีมากมายหลากหลายรูปแบบ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงอิทธิพลของความคาดหวังของสังคมที่กระทำต่อผู้ให้ข้อมูล และความพยายามของผู้ให้ข้อมูลที่นำเสนอความเป็นตัวของตัวเอง

นอกจากนี้กระบวนการสร้างอัตลักษณ์ยังสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อม พฤติกรรม และบุคลิกภาพ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีปัญญาสังคม (Social learning theory) ของ Bandura ที่อธิบายว่า สภาพแวดล้อมมีอิทธิพลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพ และไม่สามารถแยกออกจากพฤติกรรมได้ (Siriwanbut, 2010) โดยกระบวนการพัฒนาบุคลิกภาพของ Bandura นั้นเกิดจากการสังเกตและเลียนแบบ พฤติกรรม ซึ่งมีทั้งหมด 4 ขั้นตอน ได้แก่ กระบวนการใส่ใจ (Attention process) กระบวนการเก็บจำ (Retention process) กระบวนการกระทำ (Production process) และกระบวนการจูงใจ (Motivational process) (Chinangi, 1997)

ขั้นที่ 1 ประสบการณ์เริ่มต้น: เปิดประสบการณ์แดร็กควีน มีความสอดคล้องกับกระบวนการใส่ใจ กล่าวคือผู้ให้ข้อมูลรับรู้การมีอยู่ของแดร็กควีนได้จากการรับชมรายการเรียลตี้ รับชมจากภาพยนตร์ และการไปดูโชว์ ซึ่งสะท้อนถึงการรับรู้พฤติกรรมการแต่งแดร็กควีนของตัวแบบ เรายังไม่พอผู้ให้ข้อมูลยังรู้สึกประหลาดใจ ตื่นตาตื่นใจ ชื่นชอบ สงสัย ประทับใจต่อตัวแบบที่ตนเห็น นำไปสู่ ขั้นที่ 2 ประสบการณ์การทำความเข้าใจแดร็กควีน ซึ่งก็สอดคล้องกับกระบวนการเก็บจำ โดยผู้ให้ข้อมูลจดจำภาพลักษณ์และพฤติกรรมการแสดงออกของตัวแบบที่ตนเห็น เช่น รูปแบบการแต่งหน้า สีส้ม รูปแบบของชุด การแสดงออก เป็นต้น ผ่านการถูกสอนและศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง ทำให้ผู้ให้ข้อมูลค่อย ๆ สะสมภาพและข้อมูลเกี่ยวกับแดร็กควีน และปะติดปะต่อสิ่งที่ตนได้เรียนรู้เป็นความเข้าใจเกี่ยวกับแดร็กควีน ขั้นที่ 3 ประสบการณ์การค้นหาลักษณะของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับกระบวนการกระทำ ซึ่งเป็นการนำข้อมูลที่ผู้ให้ข้อมูลประมวลผลได้ เปลี่ยนมาเป็นการทดลองเลียนแบบ ความพิเศษในส่วนนี้คือนอกจากจะมีความสอดคล้องกับกระบวนการกระทำแล้ว ยังมีความเกี่ยวเนื่องกับกระบวนการจูงใจซึ่งเป็นกระบวนการที่ได้รับการเสริมแรงจากการชมของตนด้วย กล่าวคือ เมื่อผู้ให้ข้อมูลได้ลองซั่ม หรือทดลองแต่งแดร็กควีนอย่างที่ตนเองได้ประมวลผลความรู้ความเข้าใจมาแล้ว ผู้ให้ข้อมูลจะทำการปรับปรุงแก้ไขการแต่งแดร็กควีนของตนเองไปเรื่อย ๆ จากการเสริมแรง เช่น การประเมินตนเองว่ายังไม่ใช่สิ่งที่ตนเองคาดหวังไว้ หรือเหมาะสมกับตน หรือจากการประเมินของผู้พบเห็น ผ่านการนำเสนอในพื้นที่ต่าง ๆ เช่น สื่อสังคมออนไลน์ สถานบันเทิง งานอีเว้นท์ เป็นต้น จนกว่าจะเจออัตลักษณ์ที่เป็นตัวของตัวเอง ทำให้ผู้ให้ข้อมูลผ่านการเลียนแบบ การซั่ม การได้รับการเสริมแรง การปรับปรุง เช่นนี้จนกว่าจะเจออัตลักษณ์ของตน และขั้นที่ 4 ขั้นการค้นพบอัตลักษณ์ของตัวเอง: ตัวตนของตนเองกับการแต่งแดร็กควีน สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมมีผลต่อการสร้างอัตลักษณ์ของผู้ให้ข้อมูล ทำให้ผู้แต่งแดร็กควีนได้บรรลุถึงความเป็นตัวเองและกล้าที่จะเป็นตัวของตัวเองในพื้นที่ที่วางสังคมแดร็กควีนที่เปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงตัวเอง โดยการยอมรับความแตกต่างหลากหลายและปราศจากการตีตรา

หรือบรรทัดฐานใด ๆ ที่จะมาตัดสินผู้แต่งแดร์กควีน ซึ่งมีตั้งแต่การรับรู้การมีอยู่ของแดร์กควีนไปจนถึงช่วยในการค้นหาอัตลักษณ์ จบค้นพบอัตลักษณ์ในที่สุด

ปัจจัยเงื่อนไขที่นำมาสู่การแต่งแดร์กควีน

ในประเด็นของปัจจัยเงื่อนไขที่นำมาสู่การแต่งแดร์กควีน ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ เงื่อนไขภายในตัวผู้ให้ข้อมูล และเงื่อนไขภายนอกตัวผู้ให้ข้อมูล ซึ่งเงื่อนไขทั้ง 2 ส่วนนี้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญมากทำให้ผู้ให้ข้อมูลแต่งแดร์กควีนได้ ดังนี้

เงื่อนไขภายในตัวผู้ให้ข้อมูล มักเป็นสิ่งที่อยู่ในตัวของผู้ให้ข้อมูลเอง ซึ่งเกิดจากการตระหนักได้ถึงความสำคัญของตัวเอง โดยเกิดขึ้นเมื่อผู้ให้ข้อมูลได้ก้าวผ่านจุดเปลี่ยนสำคัญ เช่น ได้รับการศึกษา ได้ใช้ชีวิตของตัวเอง อยู่ห่างจากครอบครัว เป็นต้น ทำให้เห็นโลกกว้างขึ้น และเกิดมุมมองใหม่ต่อตนเอง ประกอบกับการได้รู้จักและเรียนรู้แดร์กควีน ทำให้ผู้ให้ข้อมูลเกิดความรู้สึกอยากลองแต่ง ซึ่งผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เริ่มต้นจากการขัดเกลาค้นหาตัวเองโดยการยอมรับตนเอง เช่น เพศ รสนิยม ความชอบ อุปนิสัยบางอย่างของตนเอง เป็นต้น โดยการขัดเกลาค้นหาตัวเองจนยอมรับตนเองได้นั้น ผู้ให้ข้อมูลใช้เวลาในการสำรวจตนเอง ทั้งความคิดและความรู้สึกของคนที่มีความต่อตนเองและสภาพรอบตัว จากนั้นจึงค่อยตัดสินใจก้าวออกจากมุมที่ตนเองคุ้นชิน เพื่อเผยตัวเองในอีกด้านหนึ่ง โดยการเผยตนเองอีกด้านหนึ่ง ก็คือการเผยอัตลักษณ์ของตนเอง ซึ่งมาจากการทดลองและพิจารณาตนเองอย่างถี่ถ้วนที่จะเป็นตนเองในอีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งแตกต่างจากที่ตนและคนรอบข้างคุ้นเคย

นอกจากเงื่อนไขการขัดเกลาค้นหาตัวเองที่ผลักดันให้ผู้ให้ข้อมูลได้เผยอัตลักษณ์ของตนเองออกมาแล้ว การทำอัตลักษณ์นั้นให้กลายเป็นรูปธรรมในแดร์กควีน จำเป็นจะต้องมีความศรัทธา และความเชื่อมั่นต่อแดร์กควีนที่จะยอมรับอัตลักษณ์ของบุคคลเหล่านั้น เพราะมันเปราะบางมาก ต้องมีการวางแผน และเป้าหมายที่แน่นอน เพื่อให้มั่นใจว่า การเผยอัตลักษณ์ออกไปแล้ว สารนั้นจะถูกส่งไปยังผู้รับสารอย่างเข้าใจตรงกัน

อัตลักษณ์ที่ผู้ให้ข้อมูลสร้างขึ้นนั้น เป็นอีกด้านหนึ่งของผู้ให้ข้อมูลที่ถูกซ่อนเอาไว้จากชีวิตประจำวัน เนื่องจากผู้ให้ข้อมูลบางคนถูกเงื่อนไขของสังคมรอบตัวสร้างอัตลักษณ์ขึ้นมา เช่น ต้องเป็นผู้ชาย ห้ามคบเพื่อนผู้หญิง ห้ามเลิยง ให้เอาใจผู้อื่น เป็นต้น ซึ่งขัดกับสิ่งที่อยู่ภายในตนของผู้ให้ข้อมูล ในทางกลับกันผู้ให้ข้อมูลที่ได้รับมีอิสระในการเป็นตัวของตัวเองตั้งแต่วัยเยาว์ ใช้อัตลักษณ์ของแดร์กควีนนี้ในการขยายขอบเขตของอัตลักษณ์เดิมของตนให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้นด้วย

ในส่วนของเงื่อนไขภายนอกที่มีอิทธิพลต่อแดร์กควีนในการสร้างการแต่งแดร์กควีนที่ใหม่และหลากหลาย มีเงื่อนไขที่สำคัญ คือ การเปลี่ยนแปลงของสังคมแดร์กควีน เนื่องจากรูปแบบลักษณะของแดร์กควีนเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัยและความอิสระของแดร์กควีนที่ไม่จำกัดเพศ ไม่จำกัดอายุ ไม่จำกัดวุฒิการศึกษา ทำให้แดร์กควีนไม่เคยหยุดนิ่ง ผู้แต่งแดร์กควีนต้องมีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ทันสมัยอยู่เสมอ ซึ่งประกอบด้วยเทคนิคและรูปแบบของการแต่งหน้าทำผม การพัฒนาองค์ความรู้ด้านแฟชั่น ทักษะการตัดเย็บ และคอยค้นหาแรงบันดาลใจใหม่ ๆ นอกจากนี้เงื่อนไขของพื้นที่ที่เปิดกว้างต่อแดร์กควีน เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้แดร์กควีนได้ออกมาเปิดเผยแล้วเผยตัวตนของตนเอง เช่น เวที งานอีเว้นท์ บาร์ สถานบันเทิงต่าง ๆ เป็นต้น โดยพื้นที่เหล่านี้มักเป็นพื้นที่ที่ผู้คน

ในที่แห่งนั้นเข้าใจแดร็กควีนเป็นอย่างดี และไม่ด่วนตีตราการแสดงออกของเหล่าแดร็กควีน สิ่งนี้เป็นสิ่งที่กระตุ้นให้แดร็กควีนปรับปรุงและผลิตผลงานการแต่งที่สร้างสรรค์ออกมาเรื่อย ๆ

จะเห็นว่าทั้งเงื่อนไขภายในและภายนอกที่นำมาสู่การแต่งแดร็กควีนของผู้ให้ข้อมูลนั้นมีอิทธิพลต่อการแต่งแดร็กควีนทั้งสิ้น เงื่อนไขทั้ง 2 ส่วนข้างต้นนั้น มีความสอดคล้องต่อการพัฒนาบุคลิกภาพ ที่คอยกระตุ้นทั้งจากตนเองและสภาพแวดล้อมให้แดร็กควีนสามารถพัฒนาอัตลักษณ์ของตนเอง รวมถึงปรับปรุงแก้ไขส่วนผสมของการแต่งแดร็กควีนต่าง ๆ ให้อยู่ในสัดส่วนที่ลงตัวของผู้ให้ข้อมูลแต่ละคนไป กล่าวคือ การที่ผู้ให้ข้อมูลพัฒนาบุคลิกภาพ หรืออัตลักษณ์แดร็กควีนของตนเองนั้น เกิดมาจากอิทธิพลของสภาพแวดล้อมที่กระทำต่อตัวผู้ให้ข้อมูล ทั้งตัวแปรพ่อแม่ (Parental factor) ตัวแปรทางสิ่งแวดล้อม (Environmental factor) และตัวแปรการเรียนรู้ (Learning factor) (Ungphra, 2003) โดยตัวแปรเหล่านี้อยู่ในประสบการณ์ของผู้ให้ข้อมูลตั้งแต่ประสบการณ์วัยเด็ก สาขาการศึกษาที่เรียน และการเปิดประสบการณ์และทำความเข้าใจแดร็กควีน จนสร้างมาเป็นอัตลักษณ์แดร็กควีนได้

ตัวแปรพ่อแม่มีผลอย่างมากต่อการเปิดเผย และปิดบังความเป็นตัวเองไว้ โดยผู้ให้ข้อมูลบางส่วนไม่ได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวในการเปิดเผยตนเอง ด้วยความกลัวว่าผู้ให้ข้อมูลจะถูกรังเกียจและไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม ครอบครัวของผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้กำหนดทิศทางในการแสดงออกของผู้ให้ข้อมูลในวัยเด็ก ทำให้ผู้ให้ข้อมูลปิดบังตัวตนของตนเองเอาไว้ เนื่องจากกลัวว่าจะไม่ได้รับการยอมรับจากครอบครัวและญาติ ๆ เพราะสิ่งที่ตนเองเป็นนั้นไม่เป็นที่ต้องการของครอบครัวนั่นเอง ทำให้การแสดงออกของอัตลักษณ์แดร็กของผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนี้ตรงกันข้ามกับภาพลักษณ์ของตนที่มีมาก่อนแต่งแดร็กควีน เช่น ก่อนแต่งแดร็กควีนเป็นคนยอมคนอื่น ไม่เถียง เอาใจผู้อื่นเสมอ แต่เมื่อแต่งสวมบทบาทอัตลักษณ์แล้วก็จะก้าวร้าว รุนแรง ไม่แยแสผู้อื่น เป็นต้น กับผู้ให้ข้อมูลอีกส่วนที่ได้รับการสนับสนุนและยอมรับจากครอบครัวมาตั้งแต่วัยเด็ก การแสดงออกอัตลักษณ์ของผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนี้มีความชัดเจนขึ้นจากสิ่งที่ตนเองได้เปิดเผยมาตั้งแต่เด็ก รวมถึงมีการพัฒนาตนเองเพื่อให้ตนเองดีขึ้น ซึ่งแตกต่างจากผู้ให้ข้อมูลที่ครอบครัวไม่ยอมรับที่พัฒนาตนเองเพื่อลบเลือนประสบการณ์วัยเด็กที่มีอยู่ในความทรงจำ

ตัวแปรทางสิ่งแวดล้อม ถือเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญของผู้ให้ข้อมูลหลาย ๆ คน กล่าวคือ ตัวแปรทางสิ่งแวดล้อมหมายถึงสภาพรอบ ๆ ตัวของปัจเจก ซึ่งสำคัญมากในการกำหนดแนวทางในการแสดงออก จุดสำคัญของผู้ให้ข้อมูลหลายคน คือสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนไปเมื่อพวกเขาเติบโตขึ้น โดยเฉพาะประเด็นทางการศึกษา ผู้ให้ข้อมูลเกือบทุกคนได้รับการศึกษาทางด้านศิลปกรรมศาสตร์ เช่น ออกแบบแฟชั่น นิเทศศิลป์ ศิลปกรรม เป็นต้น ปฏิเสธไม่ได้เลยว่าศาสตร์ดังกล่าวเป็นศาสตร์ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีอิสระทางความคิดและได้ปลดปล่อยจินตนาการของตนเองออกมาในรูปแบบต่าง ๆ นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลอีกส่วนที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาทางด้านศิลปกรรมศาสตร์ ก็มีความเกี่ยวข้องกับการแสดง เช่น เคยเป็นแดนเซอร์ให้วงหมอลำ เป็นแฟนเพลงสากล เป็นต้น

และสุดท้ายคือตัวแปรการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องไปกับแนวทฤษฎีการปัญญาสังคมของ Bandura ด้วยจากการที่ผู้ให้ข้อมูลได้ผ่านกระบวนการค้นหาอัตลักษณ์ และคอยเรียนรู้ปรับปรุงตนเองอยู่ตลอดเวลาของการแต่งแดร็กควีน โดยผู้ให้ข้อมูลไม่ได้เพียงแค่เรียนรู้จากสังคมรอบตัวที่เสริมแรงและตอบสนองต่อการแต่งแดร็กควีน หากแต่ยังเรียนรู้จากการประเมินตนเองด้วย

แก่นประสบการณ์การแต่งแดร์ควีน

การวิเคราะห์และค้นหาแก่นประสบการณ์ของผู้ให้ข้อมูลจากประสบการณ์การแต่งแดร์ควีน ผู้วิจัยพบว่า แก่นประสบการณ์ของผู้ให้ข้อมูลจากประสบการณ์การแต่งแดร์ควีนนั้น คือ ระดับความพึงพอใจที่ตนมีต่อตนเอง ซึ่งเป็นความพึงพอใจในสิ่งที่ตนเองเป็น ในระดับที่ตนเองต้องการ กล่าวคือ สังคมมนุษย์ ไม่ว่าจะสังคมใดก็ตามล้วนแต่มีบรรทัดฐานที่คอยกำกับว่าสมาชิกในสังคมควรทำอะไร และคอยแบ่งแยกมนุษย์ออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ โดยใช้เกณฑ์ที่แตกต่างกันออกไป เช่น เพศ สรีระร่างกาย รสนิยม เป็นต้น แม้ว่าแดร์ควีนจะยอมรับการแบ่งกลุ่มที่ทำให้ตนเองแยกออกจากสังคมส่วนใหญ่ก็ตาม แต่ภายในกลุ่มของแดร์ควีนกันเองนั้น ไม่ได้มีการแบ่งแยกหรือจัดลำดับเกี่ยวกับการแสดงอัตลักษณ์ของตนเอง เนื่องจากใครมาแต่งแดร์ควีนก็ได้ ไม่จำกัดเพศ แต่งเป็นอะไรก็ได้ นำเสนออย่างไรก็ได้ ขึ้นอยู่กับอารมณ์และความคิดสร้างสรรค์ของผู้แต่ง ฉะนั้นแล้วผู้แต่งแดร์ควีนจะแต่งแดร์ควีนและนำเสนอ เท่าที่ตนเองพอใจ ซึ่งอาจจะเป็นไปตามบรรทัดฐานหรือไม่ก็ได้ และถึงแม้จะมีการจัดลำดับในกลุ่มของแดร์ควีนว่าใครมีชื่อเสียงกว่ากัน หรือใครแสดงได้ดีกว่ากัน สิ่งนั้นก็ไม่ได้ทำให้เหล่าแดร์ควีนเปลี่ยนวิถีของตนในการนำเสนอผลงาน ในทางกลับกันกลุ่มของแดร์ควีนกลับเอื้ออาทรต่อกัน ผลักดันและส่งเสริมกัน และกันอีกด้วย ซึ่งแก่นประสบการณ์นี้สอดคล้องกับแนวคิดยุคหลังสมัยใหม่ ของ มิเชล ฟูโกต์ (Michel Foucault) โดยแนวคิดหลังสมัยใหม่หันมาสนใจสิ่งเล็ก ๆ น้อย ๆ ของสังคม และไม่ยอมรับต่อวาทกรรมของนิยามความหมายที่มาครอบงำการกระทำของปัจเจกได้ โดยฟูโกต์ มองว่า ปัจเจกมีสิทธิที่จะกำหนดและต่อรองการสร้างอัตลักษณ์ของตนเอง โดยไม่จำเป็นต้องอยู่ภายใต้วาทกรรม (Ganjanapan, 2019) ซึ่งสะท้อนออกมาจากกระบวนการสร้างอัตลักษณ์ของแดร์ควีน ที่แม้จะได้รับอิทธิพลมาจากตัวแปรสภาพแวดล้อม แต่เหล่าแดร์ควีนก็ได้พาตนเองหลุดออกมาจากวาทกรรมของสังคม ที่คอยกำหนดรูปแบบการแสดง เช่น ต้องสวยเหมือนผู้หญิงแท้ ต้องแต่งกายด้วยชุดผู้หญิงตลอดเวลา ต้องสวย ดูละมุน อ่อนหวาน เป็นต้น อีกทั้งยังไปสอดคล้องกับทฤษฎีควีเรียของ จูดิธ บัลเลอร์ (Judith Butler) ที่อธิบายว่าเพศสภาวะ มีความลื่นไหลและสามารถเปลี่ยนไปได้ตามกาลเวลา (Sinsomboonthong, 2014) ในประเด็นนี้มีความสอดคล้องเกี่ยวข้องกับการแต่งแดร์ควีน กล่าวคือ สำหรับแดร์ควีน 1 คน สามารถเนรมิตการแต่งแดร์ควีนของตนเองได้เป็นล้านแบบ แดร์ควีนไม่จำเป็นจะต้องแต่งกายแบบเดิม แต่งเป็นอะไรก็ได้ แบบไหนก็ได้ เปลี่ยนได้ตลอด ทั้งนี้ทั้งนั้นขึ้นอยู่กับระดับความพึงพอใจของผู้แต่งทั้งสิ้น ฉะนั้นแล้วด้วยกระบวนการสร้างอัตลักษณ์ และปัจจัยเงื่อนไขที่นำไปสู่การแต่งแดร์ควีน จนนำมาสู่แก่นประสบการณ์ที่ได้จากการแต่งแดร์ควีน เป็นการสมดุระหว่างตนเองและสิ่งแวดล้อมรอบตัว แล้ววกตะกอนมาเป็นอัตลักษณ์ของตนเอง การแต่งแดร์ควีนไม่ได้แปลว่าผู้แต่งจะสามารถเอาแต่ใจ และละเลยสังคมได้ เพียงแต่สมดุระหว่างสิ่งที่สังคมต้องการ และสิ่งที่ตนเองต้องการ และให้โอกาสตัวเองได้มีช่วงเวลาเป็นของตัวเอง พาตนเองล่องหนเือนวาทกรรมของสังคมที่ครอบงำการกระทำและการแสดงออกทั้งหลาย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

สำหรับครอบครัวและสถานศึกษา ซึ่งทั้งสองเป็นสถาบันทางสังคมที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อการขัดเกลาและหล่อหลอมสมาชิกในสังคมให้เติบโตขึ้น ควรเปิดกว้างให้บุตรหลานได้มีโอกาสในการแสดงออกถึงตัวตนของตนเอง

และเป็นพื้นที่ปลอดภัยที่ให้บุตรหลานในการทดลองเพื่อค้นหาสิ่งที่ตนเองเป็น ซึ่งทำให้บุตรหลานได้เผยและปลดปล่อยศักยภาพของตนเองออกมาได้

สำหรับสื่อ ควรส่งเสริมและสร้างสรรค์เนื้อหาที่สะท้อนภาพของแดร็กควีนและกลุ่มเพศหลากหลายในมุมมองที่แตกต่างออกไป อีกทั้งควรตีแผ่เรื่องราวของแดร็กควีนและเพศหลากหลายอย่างจริงจัง ให้สังคมได้เห็นภาพของแดร็กควีนและกลุ่มเพศหลากหลายถูกต้องตรงความเป็นจริงของบุคคลเหล่านี้ เพื่อช่วยสร้างความเข้าใจอันดีแก่สังคม และควรให้พื้นที่แก่แดร็กควีนและความหลากหลายเพื่อใช้เป็นช่องทางในการสร้างความเข้าใจด้วยตนเองอีกทางหนึ่ง

สำหรับสังคม ควรส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจในความหลากหลายของมนุษย์ ไม่เพียงแต่ในประเด็นของเพศและรสนิยมต่าง ๆ เท่านั้น หากแต่มนุษย์คือความหลากหลายในทุก ๆ ประเด็น อีกทั้งควรส่งเสริมให้มีการเคารพในสิทธิส่วนบุคคล โดยเริ่มจากสิทธิส่วนบุคคลบนร่างกายของตนเอง การที่บุคคลจะแต่งกาย แต่งหน้า ทำผม หรือแสดงออกปฏิกิริยาใด ๆ ในพื้นที่ของบุคคลนั้น และไม่ก่อความเดือดร้อน กระทบความเป็นส่วนตัวของผู้อื่น บุคคลนั้นก็สามารถทำได้และสมควรที่จะได้รับการเคารพในสิ่งที่เขาเป็นบนพื้นที่ของเขา การที่สังคมไม่ยอมรับความแตกต่างหลากหลายนำไปสู่การตีตราจากบรรทัดฐานของคนเพียงคนเดียว และการแบ่งแยกผู้คนออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ ที่ทุกคนล้วนเป็นมนุษย์เหมือนกัน และอาจนำไปสู่การรื้อถอนสิทธิที่พึงได้ในฐานะของมนุษย์คนหนึ่งด้วย สังคมที่ขาดความหลากหลาย เหมือนสังคมนั้นได้ตายไปแล้ว ไร้ซึ่งชีวิตชีวา

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ข้อ 1 ควรทำการศึกษาในประเด็นของการศึกษาประสบการณ์ในกลุ่มอื่น ๆ ของสังคม เช่น Fetish, Shibari, BDSM เป็นต้น ในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับรสนิยมที่หลากหลายและตรงกันเพื่อลดอคติและการตีตราจากผู้ที่ไม่เข้าใจ

ข้อ 2 ควรมีการศึกษาประสบการณ์ช่วงก่อนตัดสินใจมาแต่งแดร็กควีนให้ลึกซึ้งกว่านี้ เช่น ประสบการณ์วัยเด็ก สภาพครอบครัว กลุ่มเพื่อน สถานศึกษา เป็นต้น เพื่อช่วยให้ผู้วิจัยได้ทำความเข้าใจที่ไปที่มาของการสร้างอัตลักษณ์และอิทธิพลของประสบการณ์ช่วงก่อนตัดสินใจมาแต่งแดร็กควีนได้มากขึ้น

ข้อ 3 ควรใช้ระเบียบวิธีวิจัยที่มีความหลากหลาย เช่น การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสนทนากลุ่ม เป็นต้น เพื่อให้ได้เห็นสภาพจริงและความสัมพันธ์ของกลุ่มแดร็กควีนได้มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

Bernadette, D. (2018). *The Evolution of The Art of Drag In 33 Stunning, Historical Images*.

<https://allthatsinteresting.com/history-of-drag-queens#33>

Bunmi, T. (2009). *Lo̍k modern & post modern* [Modern & Post modern World] (5th Ed.). Saithan.

Chanthawan, B. (2019). *Drag Queen khu̍'arai chai na̍ng cho̍ ru̍ mai? cho̍ khwa̍mkhit kap BANDIT phu̍ khæ̍ngkhan Drag Race TH* [What is Drag Queen, is it a showgirl or not? Break Your Mind With BANDIT, Drag Race TH Competitor]. Mango Zero.

- Chetpayark, K. (2018). *Sangkhom Thai yōm rap LGBT bæp mī nguānkhai kamphæng pitkan khwāmākklāi thāng phēt nai mummōng khōng khrū kate* [Thai society accepts LGBT with conditions The barrier blocks gender diversity from teacher Kate's point of view]. <https://thematter.co/social/lgbt-inequality-with-krukath/48901>
- Chinangi, P. (1997). *‘Ekkasān prakop̄ kāsōn wichākān wikhrō phruttkam læ kān prap phruttkam* [Documentation for teaching behavior analysis and behavior modification]. Behavioral Science Research Institute, Srinakharinwirot University.
- Fuangfusakun, A. (2003). *‘Attalak = Identity: kān thopthuān thritsadī læ krop̄ næōkhīt* [Identity: a review of the theory and conceptual framework]. National Research Council Committee Sociology Board of Directors National Research.
- Ganjanapan, A. (2019). *Khit yāng Michelle fukō̄ khit yāng wiphāk: chāk wāt kam khōng ‘atta bukkhon thung chūt plīan khōng ‘atta* [Think like Michel Foucault, think critically: From the discourse of the self to the turning point of the ego]. Siam.
- Kaeokangwan, S. (2018). *Thrītsadī chittawitthayā bukkhalikkaphāp (rū rao rū khao)* [Personality psychology theory (Know us, know them)]. Mocgaoban.
- Khunnawisetphong, A. (2018). *Nā tā līa phlīa khæm Thailand Drag Superstar* [Natalia Pleacam Thailand drag superstar]. SUDSAPDA.
- Levitt, H. M., Surace, F. I., Wheeler, E. E., Maki, E., Alcántara, D., Cadet, M., Cullipher, S., Desai, S., Sada, G. G., Hite, J., Kosterina, E., Krill, S., Lui, C., Manove, E., Martin, R. J., & Ngai, C. (2018). Drag gender: Experiences of gender for gay and queer men who perform drag. *Sex Roles*, 78(5-6), 367-384.
- Moustakas, C. E. (1994). *Phenomenological research methods*. Sage.
- Naruphatthra, R. (1994). *Kānphatthanā bukkhalikkaphāp* [Personality development] Phuket: Department of Psychology and Guidance Phuket Teachers College.
- Silverman, R. (1996). *Chittawitthayā thuāpai* [General psychology] (6th Ed.). Department of Psychology, Kasetsart University.
- Prichapanyakun, W. (2020). *Language and identity of third sex masters of ceremony as represented in television programs. Journal of Management Science Chiangrai Rajabhat University*, 15(2), 143-163.

- Sinsomboonthong, T. (2014). *Kānmūāng rūāng khon (thī thūk thamhai) mai thammada: mōng khwāmpen ying khōng nāngsāo ying lak chin wat phān krōp khēwī* [Politics of (Ab)normality: Looking Yingluck Shinawatra through a queer lens]. *Journal of Social Sciences*, 44(2), 71-90.
- Sinsomboonthong, T. (2017). *‘Attalak rūām klum khōng samāchik phetnōngngō nai thāna yān wittaya khēwī* [Collective Identity of “Page-Nongng” as Queer Epistemology]. *Journal of Sociology and Anthropology*, 36(2), 65-88.
- Siriwanbut, P. (2010). *Thritsadi chittawittaya phatthanākān* [Developmental Psychology Theory] (5th Ed.). Chulalongkorn University Press.
- Songsamphan, C. (2008). *Prawattisat khōng phet withi: prawattisat rūāng phet / rūāng phet nai prawattisat Thai* [History of sexuality: History of sexuality / Sexuality in Thai history]. Women's Health Advocacy Foundation.
- Stanley, C. (1981). *The Antecedents of Self-esteem*. Palo Alto.
- Ungphra, N. (2003). *Thritsadi bukkhalikkaphāp læ kān prap tuā* [Personality Theory and Adaptation]. Thammasat University Press.
- Voice TV Editor. (2013). *Chalāchōn ' satoñwōn ' chut roēmton kān riākroṅg sitthike* ['Stonewall' riots start gay rights activism]. <https://www.voicetv.co.th/read/87862>